

WWF Ελλάς
Λεμπέση 21
117 43 Αθήνα

Τηλ: 210 3314893
Φαξ: 210 3247578
e.svoronou@wwf.gr
www.wwf.gr

Υγρότοποι: Μια ιστορία για το νησί μου Μαθητικός διαγωνισμός παραμυθιού και βίντεο

Οδηγίες για τη δημιουργία του βίντεο

ΜΕΤΑ ΤΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Βήμα 4: Επιτόπια επίσκεψη και καταγραφή

Είναι πια καιρός για μια πρώτη επιτόπια γνωριμία των παιδιών με τον υγρότοπο που επιλέξατε. Εκεί θα έχουν την ευκαιρία να συγκρίνουν την εμπειρία τους με τον κατάλογο των στοιχείων που φαντάστηκαν ότι θα συναντήσουν στον υγρότοπο και έλειπαν από τις φωτογραφίες του powerpoint. Κυρίως όμως μετά από όσα συζητήθηκαν θα έχουν την ευκαιρία, σε ομάδες, να τραβήξουν δικές τους φωτογραφίες.

Προτείνουμε:

- να χωριστούν σε ομάδες των 3-4 παιδιών
- κάθε ομάδα να τραβήξει: τρία γενικά κάδρα, τρία μεσαία και έξι κοντινά κάδρα (3+3+6). Για τα είδη των κάδρων ακολουθούν σχετικές οδηγίες.
- μια ομάδα να καταγράψει μόνον ήχους (π.χ. με μια βιντεοκάμερα όπου θα αγνοηθεί η εικόνα και θα αξιοποιηθεί ως μικρόφωνο).
- αν οι ομάδες τραβήξουν περισσότερες φωτογραφίες, θα πρέπει απλά να επιλέξουν τις 12 τελικές (3+3+6) που θα παρουσιάσουν στα υπόλοιπα παιδιά.
- η διαδικασία επιλογής μπορεί να γίνει είτε απευθείας στη φωτογραφική μηχανή, είτε σε υπολογιστή, όπου ιδανικά θέλουμε να ταξινομήσουν και να μετονομάσουν ανάλογα τα ψηφιακά αρχεία. Ετσι θα συνειδητοποιήσουν τι τελικά τράβηξαν και πώς φαίνεται σε κάποιον άλλο!

Μικρό μυστικό: Πριν από την εξόρμηση, σχηματίστε τις ομάδες και υλοποιήστε όλα τα παραπάνω (χρησιμοποιώντας τον ίδιο εξοπλισμό που θα χρησιμοποιήσετε στον υγρότοπο), στο προαύλιο του σχολείου ως δοκιμαστική καταγραφή.

Θυμίζουμε τι πρέπει να "φτιάξουμε":

- 3 φωτογραφίες - γενικά κάδρα του χώρου. Αυτές θα βοηθούν τον θεατή -που δεν γνωρίζει το χώρο- να σχηματίσει μια εικόνα της έκτασης του χώρου και της "γενικής ατμόσφαιρας" που επικρατεί εκεί.
- 3 φωτογραφίες - μεσαία κάδρα που εικονίζουν τυχόν δραστηριότητα ανθρώπων στο χώρο αυτό (κατοίκων -αν περνούν από κει-, επισκεπτών, επιστημόνων κ.λπ).
- 6 φωτογραφίες - κοντινά κάδρα επιμέρους στοιχείων. Λεπτομέρειες που θα μας επιτρέψουν να κατευθύνουμε τη ματιά του θεατή στα σημεία που κρίνουμε ότι είναι σημαντικά.

- Συγκεκριμένους ήχους που θα καταγράψουμε με την βιντεοκάμερα ή την ψηφιακή κάμερα. Αν υπάρχουν κάποιοι χαρακτηριστικοί ήχοι του χώρου, καλό είναι να τους ηχογραφήσουμε από κοντά χωρίς να "ανακατεύονται" ήχοι που προέρχονται από μας τους ίδιους. Για κάθε ήχο, θα χρειαστούν περίπου 10-20 δευτερόλεπτα **συνεχούς** ηχογράφησης.
- 1 λεπτό συνεχούς ήχου "ατμόσφαιρας", δηλαδή συνεχούς ηχογράφησης "σιωπής" όπου ακούγονται οι ήχοι του χώρου (όπως θα τύχουν) χωρίς καθόλου δικούς μας ήχους. Αν ακούγονται ανθρωπογενείς ήχοι από μακριά (εργοτάξιο, κυκλοφορία σε δρόμο κ.λπ.), δεν πειράζει. Όχι όμως φωνές, περπατήματα, γέλια κ.λπ. από επισκέπτες του χώρου.

Βήμα 5: Οι 5 "φωνές".

Αφού είδαμε όλοι τις φωτογραφίες όλων των ομάδων και ακούσαμε τους ήχους που μαζέψαμε, είναι η ώρα για μια δημιουργική συζήτηση μέσα στην τάξη:

«Τελικά αξίζει να προστατευτεί αυτός ο υγρότοπος;»

Θα πρέπει όμως να δώσουμε απαντήσεις μπαίνοντας στη θέση πολύ διαφορετικών "φωνών":

- Αν μιλούσε ένας ερωδιός, τι θα απαντούσε;
- Αν απαντούσε ο πρόεδρος ενός οργανισμού που έχει την ιδιοκτησία της περιοχής και σκοπεύει να ιδρύσει εκεί μια μονάδα ελαιοτριβείου και συσκευασίας βιολογικού λαδιού, πώς θα μιλούσε;
- Αν απαντούσε ένας κάτοικος της περιοχής που είναι άνεργος με μικρά παιδιά), τι θα έλεγε;
- Αν απαντούσε ο νομάρχης που θέλει να φτιάξει εκεί ένα γήπεδο ποδοσφαίρου για τους νέους;
- Αν απαντούσε ένας εκπρόσωπος περιβαλλοντικής οργάνωσης;

Αν θέλετε, οι μαθητές μπορούν να χωριστούν σε μικρές ομάδες και κάθε ομάδα να συζητήσει και να επεξεργαστεί την απάντηση μιας "φωνής". Για κάθε φωνή, θα πρέπει να διατυπωθούν και να γραφτούν μια-δυο φράσεις (συνολικά 2-3 σειρές) που να συνοψίζουν την άποψη της φωνής. Σχολιάστε όλοι μαζί ποια "φωνή" φάνηκε η πιο "δυνατή", ποιος είχε τα πιο πειστικά επιχειρήματα και αν θα μπορούσε να γίνει σύνθεση των φωνών ή αν πρέπει να επικρατήσει η άποψη μιας μόνο φωνής. Τονίστε ότι δεν υπάρχει σωστή και λάθος απάντηση αλλά καλά ή ανεπαρκώς τεκμηριωμένη απάντηση με σαφείς ή ασαφείς αξίες και σκεπτικό.

Βήμα 6°: Η έκτη "φωνή": η φωνή της τάξης μας!

Στο σημείο αυτό, τα παιδιά είναι έτοιμα να αντιμετωπίσουν με υπευθυνότητα το ερώτημα:

«Τώρα που ακούσατε και τις 5 φωνές, ποια είναι η δική σας, προσωπική θέση; Διατυπώστε την σε δύο συνοπτικές φράσεις που θα εκφράζουν την άποψη ολόκληρης της τάξης». Φυσικά μπορεί να γίνει χρήση των δύο συνθημάτων και των δύο πληροφοριών που τα παιδιά διατύπωσαν στην αρχική φάση της προετοιμασίας, αλλά ας μην ξεχνάμε ότι οι διατυπώσεις αυτές είχαν γίνει πριν από την επιτόπια επίσκεψη στο χώρο και πριν από τις 5 "φωνές". Σίγουρα θα έχουν προκύψει καινούργια στοιχεία.

Συζητήστε όλοι μαζί τις θέσεις των μαθητών και δείτε αν υπάρχει μια κοινή συνισταμένη. Αναδείξτε την και προσπαθήστε να διατυπωθεί ως θέση της τάξης. Αν οι διαφωνίες είναι ριζικές, ενδεχομένως αυτή η πολυφωνία/διαφωνία να εκφραστεί στο τελικό, συλλογικό έργο. Το έργο δηλαδή να θέτει το ερώτημα και να μη δίνει κλειστή απάντηση.

Προς τους μαθητές:

Μετά τη σημερινή σας συζήτηση, οι πέντε "φωνές" που διατυπώσατε για τον υγρότοπό σας, θα είναι "στο χαρτί". Στη συνέχεια όμως, θα πρέπει -με κάποιο τρόπο- να εμφανίζονται μέσα στην εργασία που θα ετοιμάσετε. Αυτό θα είναι ένα από τα κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας σας! ». **Η ταινία σας θα πρέπει να παρουσιάζει τον υγρότοπό σας σε θεατές που δεν γνωρίζουν την ύπαρξή του.** Μέσα στην ταινία σας οι 6 φωνές μπορούν να ακούγονται ή ...να μην ακούγονται! Μπορούν να είναι γραμμένες ή ...να μην είναι γραμμένες! Με κάποιο τρόπο όμως που εσείς θα σκεφτείτε, θα πρέπει να υπάρχουν μέσα!

Οι μόνοι περιορισμοί είναι η διάρκεια (δεν θα μπορούν να πάρουν μέρος στο διαγωνισμό βίντεο που η διάρκειά τους ξεπερνά τα 5 λεπτά, μαζί με τους τίτλους) και η υποχρέωση -με κάποιο τρόπο- να περιέχονται οι έξι "φωνές" που ομαδικά διατυπώσατε.

Καλή δουλειά και καλή διασκέδαση!

*

"Το κάδρο και τα είδη των κάδρων"

(www.karposontheweb.org /εκπαιδευτικό υλικό /φωτοκόμικς και www.digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php , Οδηγός για την Οπτικοακουστική Έκφραση)

Κάδρο αποκαλούμε το περίγραμμα (αλλά και το συνολικό περιεχόμενο) μιας εικόνας. Έτσι, μια ακίνητη φωτογραφία είναι ένα κάδρο καθώς επίσης ολόκληρη η κινούμενη εικόνα (κινηματογράφος, τηλεόραση), που βλέπουμε σε κάθε συγκεκριμένη στιγμή, αποτελεί ένα κάδρο.

Ανάλογα με το πόσο κοντά ή μακριά εμφανίζεται το θέμα (συνήθως ο άνθρωπος), δηλαδή ανάλογα με το πόσο χώρο καταλαμβάνει το θέμα μέσα στην εικόνα, ένα κάδρο μπορεί να είναι:

- **Γενικό:** Ο ήρωας εμφανίζεται μακριά, ενώ στην εικόνα υπάρχει χώρος γύρω του (τοπίο, σπίτια κ.λπ.). Το γενικό κάδρο μάς δίνει πληροφορίες για το **χώρο** όπου εκτυλίσσεται η δράση.

Πού βρίσκεται ο ήρωας; Τι συνθήκες επικρατούν εκείνη τη στιγμή; (εποχή, ώρα, καιρός). Ποιοι βρίσκονται γύρω του, πόσο κοντά του και τι σχέση μπορούν να έχουν με αυτόν;

- **Μεσαίο:** Ο ήρωας κυριαρχεί στην εικόνα. Ενώ στο πάνω και στο κάτω μέρος του κάδρου δεν υπάρχει ελεύθερος οπτικός χώρος, αριστερά και δεξιά μπορούν να εμφανίζονται και άλλοι ήρωες ή στοιχεία του περιγύρου. Έτσι στα μεσαία κάδρα, η προσοχή μας εστιάζει στον **ήρωα** και στη σχέση του ήρωα με τον περιβάλλοντα χώρο του κυρίως όμως επικεντρώνεται στη **σχέση του ήρωα με τους άλλους** ανθρώπους.

Ποιος είναι ο ήρωας (άντρας-γυναίκα, τι ηλικία έχει, τι φοράει κ.λπ.) και τι κάνει;

Τι κάνουν όσοι εικονίζονται; Πώς συνδέονται; Πώς αντιδρούν μεταξύ τους; Σε τι απόσταση βρίσκονται μεταξύ τους;

- **Κοντινό:** Ο ήρωας (ή το θέμα μας) δεν εμφανίζεται ολόκληρος. Στα όρια της εικόνας βλέπουμε μόνο ένα μέρος του (δηλ. η εικόνα γεμίζει μόνο με το πρόσωπό του ή μόνο με το χέρι του κ.λπ.). Στο κοντινό κάδρο, ο σκηνοθέτης μας δίνει την ευκαιρία να παρατηρήσουμε από κοντά τον ήρωα και να **εμβαθύνουμε στα συναισθήματα του** τη στιγμή εκείνη.

Σε τι διάθεση βρίσκεται ο ήρωας;

Μήπως η έκφρασή του τονίζει ή αναιρεί τα λόγια του; Τι κοιτάζει κάθε στιγμή; Αλλάζει ύφος; Συχνά, όμως, ο σκηνοθέτης χρησιμοποιεί ένα κοντινό κάδρο για να τονίσει τη σημασία ενός αντικειμένου ή ενός στοιχείου του χώρου. Είναι ακριβώς το είδος του κάδρου που επιτρέπει στο σκηνοθέτη να **υπογραμμίσει** αυτό που θεωρεί σημαντικό, εκείνη τη στιγμή.

Σε μια αφήγηση με εικόνες χρησιμοποιούμε το κάδρο αυτό για να δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση σε κάτι (όπως είναι η συναισθηματική διάθεση ενός ήρωα ή κάποια ιδιαίτερη λεπτομέρεια που πιστεύουμε ότι ο θεατής μας ίσως δεν θα προσέξει αν τη δείξουμε μόνον από μακριά).

Υιοθετούμε εδώ τη σύμβαση ότι **ο άνθρωπος αποτελεί το μέτρο αναφοράς κάθε κάδρου**. Έτσι, ένα ολόκληρο κουτάλι καδραρισμένο χωρίς περιθώρια, ΔΕΝ θα ονομάζεται "μεσαίο του κουταλιού", αλλά "κοντινό του κουταλιού" με κριτήριο ότι, αν στην ίδια εικόνα ένας άνθρωπος κρατούσε το κουτάλι, στο συγκεκριμένο κάδρο θα χωρούσε μόνον η παλάμη του.

*